

№ 235.

Kalendarszyk tygodniowy:

Piat. św. Kaliksta P. M.  
Sob. św. Jadwigi Wd.  
Niedz. św. Martyana M.  
Pon. św. Wiktora M.  
Wt. św. Łukasza Ew.  
Sr. św. Piotra z Alk.  
Czw. św. Ireny i Marty.

Wschód słońca: godz. 6 m. 24  
Zachód słońca: godz. 5 m. 08  
Dług dnia: godz. 10 m. 44  
Ubyło dnia: godz. 6 m. 01

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —  
Półrocznie „ 3 „ —  
Kwartalne „ 1 „ 50  
Miesięczn. „ — „ 50

Odnośnienie 10 k. m.

Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 3.

Nr. telefonu 593.

# ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Piątek, dnia 14 Października 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Winko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. **Najmniejsze ogłoszenia** po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

## Sargia KALODONT

Niezbędny KREM i ELIKSIR do ZĘBÓW  
Utrzymuje zęby białe, czyste i zdrowo.

— żądać wszędzie —

766-03

pozamykane. Dzwonów kościelnych nie słychać wcale. Księża trzymają się w ukryciu.

Agencya Havasa donosi dnia 9 b. m. z Lizbony, że policya poczyniła zarządzenia, by zapobiedz wtargnięciu tłumy do wielkich klasztorów. Kiedy ubiegłej nocy w dzielnicy, gdzie leży kościół Santos, padło kilka wystrzałów, powstała pogłoska, że strzały te dali ukryci w kościele duchowni. Zaszła potrzeba użycia policji dla ochrony kościoła i sąsiedniej ambasady francuskiej. W mieście i okolicy rząd dalej każe aresztować zakonników.

W tonie rządu pauzuje rozłam co do postępowania wobec księży i kongregacji. Minister sprawiedliwości Costa, przywódca grupy radykalnej jest za bezwzględne wygnaniem wszystkich kongregacji i księży. Costa oświadczył, że jezuiti zresztą podług dawniejszych już ustaw nie mają prawa pobytu w Portugalii. Teraz okazali się niebezpiecznymi. Organizują opozycję przeciw nowemu rządowi i chcą przywrócić monarchię. W czasie walk w Lizbonie ciskali bomby i strzelali z okien do republikanów.

Jezuici mają w Portugalii dwa główne klasztory: jeden w Lizbonie, który jest w rękach republikanów, a drugi w San Siel, który nie chce się poddać. Rząd zdecydowany jest opanować i ten klasztor, jednak bez ofiar w ludziach, a mianowicie zamierza oteczyć go wojskiem i wygłodzić. Costa spodziewa się, że przy wypędzeniu kongregacji nie przyjdzie do poważniejszych rozruchów. Po wypędzeniu kongregacji zamierza rząd przystąpić do konfiskaty dóbr kościelnych na wzór Francji. Minister spraw zagranicznych, Mahado, oświadczył się przeciw tak radykalnemu postępowaniu. Zdaje się jednak, że zwyciężył kierunek radykalny, jak to widać z ciągłych demonstracji przeciw księżom i starcy z nimi.

## W SPRAWIE MIĘSA.

Pisaliśmy wczoraj o drożyznie i różnicy cen w mieście i w Widzewie. Według taksy winni rzeźnicy pobierać: zrazówka, kuryżówka, łójówka i rozbeł po 17 kop. za funt, kotlet, górnica, łopaska, szponder i mostek zadni po 15 i pół kop. za funt. Mostek przedni, łęgawa, kolankowa, łata, pręga, kolano, kark po 13 i pół kop. za funt, polędwica 31 kop. za funt, serce wołowe 40 kop., wątroba 1 rb. 16 kop., lekkie krtań 93 kop., cypadry 23 kop., język 54 kop., podbródek 8 kop., głowa z mordą 62 kop., cztery nogi 93 kop., za funt łoju 20 kop.

Mięso cielęce: za funt I gatunku 20 kop., II gatunku 18 kop., za głowę z mózgiem baranem 19 kop., lekkie z sercem 19 kop., wątroбка 38 kop., kreski 57 kop., 4 nogi 19 kop.

Mięso baranie: za funt I gatunku 12 kop., II gatunku 10 kop., za głowę 10 kop., lekkie

nieście imię znanego dygnitarza, nie obcego dla tej kryminalnej sprawy.

Lecz coby się nie stało—fakt istnienia i przypisanie tak długo ukrywanego dokumentu o koncesjach leśnych na Jalu—jest epokowym faktem w historii ostatnich lat. Z tego dokumentu wynika, że w końcu 1903 roku losy wojny lub pokoju były w ręku jednego człowieka.

Tym potężnym człowiekiem był pułkownik Wontarlarski, obecny kandydat do więzienia. Temu konkwistadorowi, jak słusznie zauważyły „Bieżewija Wiedomości“, chodziło tylko o pieniądze, o gruby pieniądz—chodziło o miliony.

A w jaki sposób i skąd miały przyjść te upragnione miliony—to było kwestyą drugorzędną.

Zalać krwią cały Daleki Wschód, utopić w Porcie Arthura i w Tsusimie flotę Rosji, spóić tubylców ziemi, przylegającej do morza Berynga, Kamczatki, zrujnować wielkie państwo, wyrwać z Polski miliony, należące do polaka, sfalszować testament—to wszystko były fraszki, przed którymi nie chciał i nie mógł zatrzymać się aresztowany Wontarlarski.

Jeżeli władze sądowe zajrzą do spraw „osobistych“ pp. Wontarlarskich, widocznie posiadają wszelkie poszlaki, więc zapewne stanie się zadosę sprawiedliwości. Dawno pora...

## Nowe gwałty w Lizbonie.

W Lizbonie, jak donoszą stamtąd do „Lok. Anz.“, zapanowała zupełna anarchia. Cugle wypadły z rąk republikanów. Tłum wtargnął w nocy wśród krzyków, wywijając nożami, do domu niegdyś przywódcy realistów, wezwanym jednak telefonicznie znanym przywódcem ludu udało się ocalić rodzinę od smutnego losu. Dworzec kolejowy oblegał przez całą noc hałaśny tłum, wyszydzający dostawionych tam przez żołnierzy zakonników.

Rząd republikański nie jest, zdaje się jeszcze zupełnie pewny położenia swego. Dowodem tego fakt, że cofnął wydany już rozkaz usunięcia dział, umieszczonych na placach miejskich. Pogrzeb ofiar rewolucji z tego samego powodu odłożony został do niedzieli. Kościoły wszystkie

Teatr Popularny  
A. MIELEWSKIEGO  
(KONSTANTYNOWSKA 16)

Jutro godz. 3 1/2, po poł. dla młodzieży  
Jutro o g. 8 m. 15 wiecz. po raz 1-szy  
**Gęsi i Gąski.** **Potęga ciemnoty**  
Lwa Tołstoja.

Teatr Łódzki

Ceglarniana 63. 3356

Jutro, o godz. 8 1/2 po poł. dla młodzieży

„Komedya o człowieku, który redagował gazetę rolniczą“

„Komedya o człowieku, który poślubił niemawę“.

Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz.

**Piesniarze.**

## Znaleziony dokument.

„Dziennik Petersburski“, omawiając sprawę sfalszowania testamentu ks. Ogińskiego przez pułkownika Wontarlarskiego, podaje ciekawą wiadomość o odnalezieniu dokumentu, który był przyczyną wojny rosyjsko-japońskiej i między innymi tak pisze:

„W ostatnim numerze „Dziennika Petersburskiego“ donosiliśmy już o areszcie koniuszego Dworu, Wontarlarskiego, jednego z uczestników wielkiej afery na miliony księcia Ogińskiego.

Przy rewizji mieszkania p. Wontarlarskiego, którego oddawna już znano na kresach azjatyckiego wschodu Rosji, szukano dokumentów, któreby bez żadnych okoliczności i ograniczeń oddały naczelnika aferzystów na wielką skalę w ręce prokuratury.

Lecz Nemezys zrzuciła inaczej, i oto w ręce władzy śledczej dostał się historyczny dokument, podpisany przez pp. Bezobrazowa, Abazę i Wontarlarskiego, a dotyczący słynnych koncesyj na Jalu, które, jak wiadomo, były „causa belli“ nieszczęśliwej dla Rosji wojny z Japonią.

Naturalnie, że od czasów przymierza w Simonoseki Japonia dążyła do wojny z Rosją i w tym kierunku wytyczała swe siły i zabiegi, lecz w 1903 roku wojna mogła być zazegnowana, w jakim to celu przyjeżdżał do Petersburga ks. Ito, gdyby... nie pułkownik Wontarlarski „et tutti quanti“, którzy w sercu Korei, należącej obecnie do Japonii, wynaleźli dla siebie źródło milionów.

Naturalnie, że sprawa o testament ks. Ogińskiego z pewnością da dużo nowych sensacyjnych aresztowań i oskarżeń. Już i w tej chwili, gdy piszemy ten artykuł, do stolicy państwa „fama“

i serce 21 kop., funt loju 10 i pół kop.

Mięso wieprzowe: za funt schabu 24 i pół kop., szpandru, wieprzowina ze skórą i słoniną 16 i pół kop., szmalcu 24 kop., za głowę, język i część karku 2 rb. 47 i pół kop., wątrobę, lekcie i serce 82 i pół kop., cynadry 16 i pół kop., 4 nogi do 1 go stawu 33 k., świeżej słoniny funt 22 kop.

Ceny powyższe obowiązują rzeźników i z rozkazu p. policmajstra m. Łodzi policja śledzi, by tylko taka cena była pobierana. Z powodu zaś pobierania wyższych cen od taksy, spisała policja wiele protokółów i chętnie przyjmuje zażalenia każdego kupującego, jeżeli pobierane są od niego ceny większe.

Pięknie brzmi to wszystko na papierze, lecz nie w praktyce. Za schab biorą rzeźnicy 28 kop. za funt, w miejsce 24 i pół kop.; za funt baraniny 18 kop. zamiast 12 kop. i t. d.

Nie chcesz zapłacić ceny żądanej — nie sprzeda rzeźnik mięsa. Zwrócisz się o pomoc do policji, rzeźnik spokojnie odpowiada: „Nie mam mięsa na sprzedaż, potrzebne mi ono do wyrobów masarskich lub zamówione do szpitala, restauracji i t. d.

Magistrat opracowuje taksy, przesyła je do zatwierdzenia przez rząd gubernialny, na co potrzeba paru tygodni, a przez ten czas ceny bydła, trzody i jałowizny spadają lub idą w górę, ale magistrat, spełniwszy swoje podług przepisów, jest zadowolony. Policja zaś, otrzymawszy takse i rozporządzenie pilnowania, by ceny były pobierane podług taksy, spisuje protokoły, przesyła do sądów, sędziowie zaś nakładają kary i znów wszystko w porządku.

Kwestya ta szablonem biurokratycznym załatwić się nie da, należy w nią wniknąć głębiej. Potrzeba stale trzymać palec na pulsie hurtowej sprzedaży bydła i trzody, wnikać we wszystko, a wtedy może znajdą się środki zaradcze przeciw drożyznie mięsa.

(h)

### KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Jutro Długosława.

TEATR ŁÓDZKI (ulica Cegielniana nr. 63). Dziś „Komedya: o człowieku, który posłubił Niemkę” i „o człowieku, który redagował gazetę rolniczą”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Komedya: o człowieku, który posłubił Niemkę” i „o człowieku, który redagował gazetę rolniczą”, dla młodzieży. Początek o godz. pół do 4 po poł.; „Pieśniarze”, sztuka Andrzeja Marka. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Podpory społeczeństwa”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem. Jutro „Gęsi i gąski”, dla młodzieży. Początek o godz. pół do 4 po poł.; „Kotęga ciemnoty” Lwa Tołstoja. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

## KRONIKA.

(a) **komitetu giełdowego.** Łódzki komitet giełdowy otrzymał z ministerjum handlu i przemysłu okólnik dotyczący przywozu gumy traganowej z Persyi, napisany na zasadzie doniesień konsula rosyjskiego w Ispahanie.

Gumę traganową zakupują niemal wyłącznie fabryki wyrobów perkalowych, zwiększając jej zapotrzebowanie co roku.

Krzaki, z których otrzymuje się gumę traganową, rosną dziko w okręgach: ispańskim, kermanskim i kermanszackim w pustyni i na jałowych gruntach. Na krzakach robią się nacięcia i z nich wycieka żółty lepki płyn, zbierany rękami, po upływie dwóch dni już w stanie stwardniałym. Zbieraniem i skupowaniem gumy traganowej zajmuje się jedna firma rosyjska i kilka perskich.

Zdaniem specjalistów, jest to handel bardzo korzystny i prawie bez ryzyka, ponieważ odbywa się za gotówkę bez zadatków i ma zapewniony rynek zbytu.

W roku bieżącym wywieziono do Rosyi przeszło 10,000 pudów gumy traganowej, licząc przeciętnie po 6 tumanów za pud, razem za 60,000 tumanów, czyli około 120,000 rubli. Dawniej wywieziono po 7 — 8,000 pudów. W przyszłym sezonie prawdopodobnie wywóz zwiększy się przynajmniej półtora raza.

Rząd perski zamierza ogłosić gumę traganową za własność państwa. Pogłoski o tem przy-

czyniły się już do podniesienia cen tego produktu.

(a) **Z przemysłu.** Pokup na towary manufakturowe w okręgu łódzkim z każdym dniem wzrasta.

Wiele fabryk wyprzedalo zupełnie zapasy towarowe i przystąpiły do zapelnienia składów nowymi asortymentami na miejsce wyczerpanych.

Akc. Tow. M. A. Wienera zakłada oddziały przedzalni i tkalni o 100 warsztatach; akc. Tow. T. W. Schweikerta ukończyło budowę przedzalni i wkrótce przystępuje do budowy farbiarni.

Budują mechaniczną tkalnię Curkiewicza, Karla i przedzalnię Roberta Radkego w Radogoszczu, następnie tkalnię mechaniczną Dębowskiego w Rokitnie i oddział tkalni o 200-tu warsztatach firmy „Eisert i Ska”.

(—) **Polityka przemysłowa.** W listopadzie odbędzie się w Petersburgu „V ty zjazd przedstawicieli przemysłu i handlu”.

Po zjeździe tym najważniejsze miejsce zajmie sprawa polityki przemysłowej państwa. Uważając, że sprawa ta ma wielkie znaczenie dla kraju naszego, Tow. Przemysłowców Królestwa Polskiego przygotowuje referat;

Obecnie zbierane są od poszczególnych grup zawodowych, należących do Towarzystwa, materiały i uwagi, dotyczące potrzeb różnych gałęzi przemysłu. Przygotowały już referaty: grupa papiernicza, drzewna i młynarska.

Gromadzeniem danych dotyczących przemysłu chemicznego, zajęli w Warszawie się pp. R. m. uld Biberstein, Józef Kernbaum i Władysław Lepert; gromadzenia danych o przemyśle mineralogicznym pp. Gustaw Kamieński i Stanisław Skarbiński.

Poszczególne sprawy mają opracować specjaliści, pomiędzy innymi p. Stefan Kossuth (Szkolnictwo zawodowe); Stefan Woyzbum (sprawy kredytowe) itd. Ogólną redakcją referatu zajmuje się p. Leon Reinschmidt.

Niebawem odbędą się zebrania grup zawodowych: metalowej, włóknistej, spożywczej i innych, w celu przedyskutowania potrzeb swoich gałęzi przemysłu.

(a) **Ze Stow. „Praca”.** Jeden z przemysłowców w Warszawie zwrócił się do zarządu Stow. zawodowego robotników przemysłu włóknistego „Praca”, o zarekomendowanie tkaczy ręcznych do wyrobu towarów lnianych i bawełnianych na warsztatach ręcznych.

Przemysłowiec ten założył w Młocinie pod Warszawą fabrykę tkacką, której eksploatację powierzył pragnąc wykwalifikowanym zawodowcom.

Kandydaci mają otrzymać kilka morgów do rozporządzenia na lat kilka.

W celu bliższego porozumienia się z zarządem Towarzystwa „Praca” wzmiankowany przemysłowiec przyjechał ma w tych dniach do Łodzi.

(a) **Sprawy kolejowe.** Kilku przedstawicieli łódzkiego przemysłu udaje się na zapowiadzaną w dniu 17 do 21 b. m. w Wiedniu konferencyę w sprawie komunikacji rosyjsko-niemieckiej i rosyjsko-niderlandzkiej, mianowicie w sprawie zadania zwrotu kar celnych nakładanych na przesyłki przewożone do Rosyi; wprowadzenia bezpośredniej komunikacji pasażerskiej i bagażowej od stacji Wrocław do Warszawy; omówienia bezpośredniego wysyłania bagażu w komunikacji między Wrocławiem, Warszawą-Wiednia przez Opole-Herby; ustanowienia taryfy wyjątkowej na wywóz masła śmietankowego z Rosyi; zaprowadzenia bezpośrednich biletów i wysyłania bagażu między stacją Bad Kissingen z jednej i stacjami Kijów, Odesa i Ryga I z drugiej strony; jak również między stacją Łódź — z jednej a stacjami Berlin, Wrocław, Poznań, Drezno i Lipsk z drugiej strony; w sprawie odpowiedzialności dróg żelaznych co do transportów otrębów luzem i innych artykułów; w sprawie przeladunku materiałów budowlanych, urządzenia platform dla przewozów długich sztuk budulcu, zmiany kierunku transportów do Warszawy; włączenia do komunikacji bezpośredniej towarowej Rosyi z Niemcami stacji Mandżurya i włączenia do tejże komunikacji st. Moskwa kolej żelaznej moskiewsko-wiadawsko-rybińskiej.

(h) **Kradzieże na kolejach.** W latach 1907 i 1908 na kolei fabryczno łódzkiej, kradzież towarów i rozmaitego rodzaju oszustwa z towarami

mi dochodziły do niebывалych rozmiarów.

Wysyłano towar na imię osoby zmyślonej, a gdy ta nie odebrała towaru, wysyłający żądał, aby towar z powrotem był wysłany do Łodzi. Przy odbiorze zaś towaru w Łodzi, odbierający żądał otworzenia paki, w której zwykle w miejsce zadeklarowanego towaru znajdowano kamienie i śmieci.

Inni wysyłający towar, podrabiali paki firm solidnych, korzystając z chwili zajęcia pracowników kolejowych, zamieniali paki, wysyłali je do pobliskich stacji i tam odbierali paki z towarem a ich zamienione paki z galganami otrzymywali odbiorcy firm solidnych jak Geyera, Leonhardta i innych.

Manipulacye tego rodzaju jak zaznaczyliśmy powyżej trwały 2 lata i ani służba kolejowa, ani też żandarmerja na ślad nie mogli natrafić. Dopiero w lutym r. b. szczęśliwym zbiegiem okoliczności, kiedy przyjęto towar do wysłania od Arona Brodzkiego, po zadeklarowaniu przez niego zawartości towaru w pacce, tę otworzono i stwierdzono, iż zamiast manufaktury są śmieci i kamienie.

Brodzki zbiegł, współnika zaś jego Josela Steinberga zatrzymano i oddano w ręce żandarmerji kolejowej.

W tych dniach sąd okręgowy piotrkowski rozpatrywał sprawę Steinberga, który nie przyznał się do winy objaśniając, że nie wiedział, co mu dał Brodzki do wysłania.

Sąd po przesłuchaniu świadków, skazał Josela Steinberga na pozbawienie niektórych praw oraz na rok i 4 miesiące rot aresztanckich.

(—) **Zwiększenie szybkości pociągów.** Ministerjum komunikacji powzięło zamiar zwiększenia szybkości pociągów, szczególnie pośpiesznych i bezpośredniej komunikacji. Projektowane zmiany wprowadzone być mają w letnim rozkładzie r. p. W sprawie tej w końcu p. m. odbędą się narady w Warszawie i Moskwie.

(a) **Święto dzieci.** Zarząd łódzkiego „gniazda” Towarzystwa opieki nad dziećmi, jakieśmy już donieśli, postanowił urządzić w d. 1 listopada r. b. święto dzieci, podczas którego zbierane będą drobne dobrowolne ofiary, w kościołach, na cmentarzach i t. p. Pragnąc rozwinąć w dniu tym wszechstronną agitacyę, w celu złożenia choćby jaknajskromniejszego daru, zarząd Towarzystwa postanowił odwołać się do duchowieństwa o pomoc, mianowicie, aby w dniu tym odprawione specjalne nabożeństwo na intencyę biednych, bezdomnych dzieci, a podczas mszy świętej, po odpowiednim przemówieniu dozwolił też zbierać ofiary w kościołach, oraz czyni starania aby dozwolonym było na przemówienia osób prywatnych na cmentarzach.

(b) **Ze Stow. opieki nad drzewostanem.** Na ostatniem posiedzeniu zarządu Stow. opieki nad drzewostanem, postanowiono w Galkówku zastąpić drzewka chore zdrowymi i w tym celu wydelegowano członka zarządu p. Hejwowskiego.

Z 200 sztuk drzewek zasadzonych na wiosnę, zdaniem p. Hejwowskiego, zmienić potrzeba około 30 sztuk.

P. Hejwowski na posiedzeniu zakomunikował, iż mieszkańcy Galkówka bardzo starannie opiekują się drzewkami ofiarowanymi im przez Stow. opieki nad drzewostanem.

(a) **„Pomoc Bratnia.”** Odbyło się ogólne zebranie członków Towarzystwa „Pomoc Bratnia” („Ezro”) w Łodzi, w lokalu, przy ulicy Średniej № 23. Przewodniczył p. Wołkiewicz, pióro trzymał p. M. Łęczycki. Z odczytanego sprawozdania z działalności Towarzystwa dowiedziano się, że istnienie instytucji pod względem materialnym jest zachwane skutkiem obojętności członków, wyrażającej się w słabym popieraniu.

Zebrani stawiali członkom zarządu zarzuty niezaradności, żądając zmiany składu zarządu.

Postanowiono zmienić niektóre paragrafy ustawy oraz przystąpić do założenia biblioteki i czytelnicy.

Projekt zmian ustawy opracować ma zarząd i przedstawić ogólnemu zebraniu do zatwierdzenia.

(a) **Ruch budowlany w miejscowościach podmiejskich.** Niezwykły ruch budowlany przy szosie zgierskiej, o którym pisaliśmy w początkach lata ubiegłego, nie słabnie dotąd, pomimo że sezon budowlany ma się ku końcowi.

Wiele domów ukończono i już są zamieszka-

ne, wiele też jest na ukończeniu, w tych dniach przystąpiono do zakładania fundamentów pod kilka nowych domów murowanych oraz rozpoczęto zwózkę budulca na domy drewniane. Najwięcej domów wzniesiono na gruntach kolonistów braci Langów, po obu stronach szosy pomiędzy przystankiem tramwajowym „Radogoszcz” i remizą tramwajową. Oprócz domów mieszkalnych wzniesiono tam fabrykę smarów i oranżeryę.

Nowowzniesione domy rozrzucone są na wspomnianej przestrzeni w zupełnym nieładzie i przeważnie pojedynczo. Całość robi wrażenie małej osady.

Gdyby ruch budowlany w roku przyszłym dorównał ruchowi tegorocznemu, to powstaną tam już całe ulice.

To samo możnaby rzec o innych miejscowościach podmiejskich, gdzie tegoroczny ruch budowlany doszedł do niezwykłego ożywienia, jak np. przy szosie Pabianickiej, pod Rudą, w Chojnach, w Karolewie i t. d.

Jednocześnie w tych miejscowościach, gdzie powstają domy, pozakładano liczne sklepy spożywcze a nawet galanteryjne.

Jak się dowiadujemy, w ostatnich czasach, jak i obecnie, odbywają się liczne transakcje na placu podmiejskim; wnioskować z tego można, że ruch budowlany w r. p. nie mniejszy będzie od tegorocznego.

(a) Z biura emigracyjnego. W ciągu miesiąca września r. b. do łódzkiego biura emigracyjnego zgłosiło się 43 mężczyzn i 21 kobiet. Z liczby tej przy pomocy biura wyjechało: do Londynu 10 osób, Nowego Yorku 24 osoby, Rostowa 7, Chicago 2, Palestyny 5, Argentyny 10, Kansas-City 2, Szwajcaryi 1, Kanady 1, Belgii 1.

Według zajęć zawodowych: kwiaciarka 1, 1 kucharka, 1 introligator, 2 buchalterów, 1 kelner, 1 ogrodnik, 4 kamaszników, 6 szewców, 1 rzeźnik, 11 szwaczek, 8 tkaczy, 10 bez zajęcia, 7 krawców, 1 ślusarz, 1 pończoszniczką, 1 hafciarką, 1 drukarz i 1 kapelusznik.

(a) Telefony. Jak wykazuje sprawozdanie telefonów miejskich w Łodzi dochody za pierwsze półrocze 1910 r. wynosiły rb: 93,973 kop. 31: Stacja telefonów „Łódź-Warszawa” miała od 1 stycznia do 1 lipca r. b. 13,589 rozmów, które przyniosły dochodu rb: 10,009 kop. 95.

Za ten sam okres czasu w roku ubiegłym na linii „Łódź-Warszawa” było 11,524 rozmów które dały rb: 8,456 kop. 55 dochodu.

(h) Z sądu okręgowego. Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego w 3-im dniu kadencji, rozważał sprawę motorowego kolei elektrycznej miejskiej, 35 letniego Leona Krajewskiego, oskarżonego, że 12 sierpnia 1909 roku na rogu ulic Podrzecznej i Nowomiejskiej rozmyśli nie najechał na bryczkę.

Oskarżony nie przyznał się do winy, jednak na zasadzie zeznań świadków, sąd skazał Krajewskiego na 2 miesiące więzienia.

— Tenże sąd rozważał sprawę 24 letniego Józefa Rakowskiego, który, będąc wydalony z hotelu Rzymńskiego jako szwajcar, okradł b. swego pracodawcę i kamieniem pobił swego następcę.

Sąd po zbadaniu świadków skazał Rakowskiego na pozbawienie praw i przywilejów i na rok rot aresztanckich.

(h) Z sądu. Stefan Ładyżski, kandydat na agenta obcyi śledczej, dnia 24 stycznia 1908 roku, w nocy, przyszedł do mieszkania właściciela kawiarni i sklepu spożywczego przy ulicy Ogrodowej № 20, wraz z Szumerem i Kluką, zrobili rewizję, skonfiskowali 7 butelek koniaku i aresztowali właściciela kawiarni Borzeńskiego.

W drodze do wydziału śledczego Ładyżski wszedł w układy z aresztowanym, a otrzymawszy od niego 35 rb. puścił go. Borzeński nazajutrz o zajęciu tem zawiadomił naczelnika wydziału śledczego, który po zbadaniu sprawy zwrócił mu 35 rb. a Ładyżskiego oddał pod sąd.

Bawiący tu na kadencji II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego skazał Ładyżskiego na pozbawienie praw i 1 rok rot aresztanckich.

Tenże sąd rozpatrywał sprawę Gustawa Wendego, strażnika ziemskiego, który spotkawszy na ulicy Łągiewnickiej Edmunda Boneckiego, zapytał go o paszport i bez żadnego powodu uderzył go w twarz tak silnie, iż w lewym uchu pękł mu bębenek.

Sąd skazał Wendego na cztery miesiące aresztu.

(a) Kary administracyjne. Gubernator piotrkowski skazał: mieszkańca wsi Antoniew Sikawa, gminy Nowosolna Gotlieba Radkego za utrzymywanie broni myśliwskiej bez pozwolenia — na zapłacenie 15 rub. i mieszkańca wsi Przypustno, gminy Wiskitno, Andrzeja Łęgockiego, za przechowywanie nabojów — na dwa miesiące aresztu.

(h) Wyjaśnienie. Pan policmajster m. Łodzi nadesłał do redakcyi naszego pisma wyjaśnienie następującej treści:

„Wskutek ogłaszania różnych wiadomości o uciskaniu rzeźni na Bałutach przez organy policyi i specjalnej działalności policyi w tej kwestyi—proszę wydrukować:

Na mocy Najwyższej zatwierdzonej koncesyi na budowę i eksploatacyę rzeźni w mieście Łodzi, ogłoszonej w dniu 28 lutego 1905 r. w numerze 7 Zbioru praw, jak również na skutek rozporządzeń gubernatora piotrkowskiego z dnia 26-go marca 1903 r. № 785, z dnia 15-go maja 1903 r. za № 1288 i z dnia 30 listopada 1906 r. za № 1992, włożone zostały na policyę łódzką specjalne obowiązki wykonawcze, mianowicie: członkowie policyi nie tylko obowiązani są dawać pomoc agentom rzeźni miejskiej w razie zatrzymania mięsa niestemplowanego przez rzeźnię miejską, lecz gdyby sami członkowie policyi zauważyli takie mięso, winni odsyłać je do rzeźni miejskiej, celem rewizyi weterynaryjnej, oraz ostemplowania i opłaty 20 kop. od puda.

Rzeźnia bałucka, otworzona środkami osób prywatnych, nie korzysta z praw monopolu, a wskutek tego w razie naruszenia jej praw przez osoby prywatne może poszukiwać odszkodowania na drodze sądowej, nie powołując policyi miejskiej do tych obowiązków, gdyż nie jest jej obowiązkiem rozpatrywać spory charakteru cywilnego.

Rząd gubernialny piotrkowski na prośbę zarządu rzeźni bałuckiej z dnia 5-go października 1909 r. za № 19, odpowiedział, co następuje.

Warunki koncesyi rzeźni łódzkiej miejskiej, zawarte w akcie rejentalnym z dnia 25-go maja 1899 roku, obowiązują w całości, mianowicie: produkty mięsne ze zwierząt bitych w rzeźni na Bałutach, a wwożone do miasta Łodzi, podlegają narówni z innymi rewizyi w rzeźni miejskiej i opłacie zatwierdzonej na korzyść koncesjonaryszów, stosownie do §§ 13, 14 i 15 warunków koncesyi.

Rozporządzenie policmajstra m. Łodzi z dnia 31 maja r. b. za № 5254 w kwestyi rozciągnięcia dozoru nad produktami mięsnymi, przywożonymi do Łodzi, jest zupełnie prawne i nie podlega zmianie.

Co się zaś dotyczy zabiegów dzierżawców gromadzkiej rzeźni bałuckiej o nałożenie podatku na mięso wwożone na Bałuty i do Radogoszcza, a niezapatrzone świadectwem o rewizyi lekarsko weterynaryjnej—staraniom tym odmówić do czasu decyzyi ministra spraw wewnętrznych, stosownie do punktu 9 postanowienia obowiązującego z roku 1901.

W kwestyi bicia zwierząt są wydane postanowienia obowiązujące, rozciągające się na Stare i Nowe Bałuty oraz kolonię Żubardz, ogłoszone w 1893 i 1899 r. o porządku utrzymania rzeźni i nadzorze weterynaryjnym, w tych miejscowościach gubernii piotrkowskiej, w których rzeźnie podlegają temu dozorowi.”

(h) Z targu. Dziś dowozy artykułów spożywczych na targi były dość znaczne. Ceny bez zmian. Kartofle płacono po 1 rb. 60 kop. za korzec; jest spodziewana zaizka cen, lecz nie wcześniej jak po ukończeniu kopania kartofli.

(a) Z pól i ogrodów. Tegoroczne roboty polne dobiegają do końca.

Drobniejsi rolnicy wykopali już niemal wszystkie kartofle, oraz inne okopowizny, jak: buraki, marchew i t. p. pozostawiając na polu jedynie kępę i niektóre okopowizny pastewne.

W majątkach większych sprzęt okopowych dopiero rozpoczęto

Siew ozimin ukończono prawie wszędzie; również ukończono uprawę roli pod zasiewy wiosenne.

Urodzaj kartofli, jak się obecnie okazuje, wypadł ledwie średni; długotrwała susza, a następnie przeciągłe deszcze, sprawiły to, że kartofle wyrosły w lęty dość bujne, ale plon wypadł nie zbyt obfity, a nadto są one po większej części

wodniste i mają na sobie liczne narosty, co im biera smak właściwy.

W ogrodach warzywnych i owocowych roboty nie ustają.

Sprzęt owoców zimowych, oraz uprawa gruntu pod warzywa wiosenne i drzewka owocowe, za biorą jeszcze sporo czasu.

(h) Wyjaśnienie senatu. Senat rządzący wyjaśnia, że po upływie 2 lat od chwili, gdy komisya poborowa powiatowa zakwalifikuje danego osobnika do kategorii ulgowej, bez rozmyslonej z jego strony działalności by otrzymać tę ulgę, to choćby się okazało że zaszła pewna nieprawidłowość, komisya taka nie może z tego powodu zmieniać uchwały i danego osobnika pociągać do odpowiedzialności.

(a) Z komisyi poborowej powiatowej. Tegoroczny pobór do wojska popisowych z powiatu łódzkiego rozpoczął się w dniu 28 b. m. i trwać będzie do 21 listopada włącznie.

W czasie od 28 b. m. do 2 listopada będą losować i stawać do superrewizyi popisowi z gmin:

Bras, Babica, Rszew, Rąbień, Beldów, Pucyniew i Nskielnica; od 3 do 10 listopada — z gmin: Gospodarz, Żeromiu, Czarocin, Brójce, Wiskitno, Chojny i Górki; od 11 do 21 listopada z gmin: Lucmierz, Łągiewniki, Nowosolna, Radogoszcz, Brużycza oraz z m. Zgierza.

Czynności komisyi poborowej z pomocnikiem naczelnika powiatu p. Michniewiczem jako prezesem, odbywać się będą przy rogu Zielonego Rynku i ul. Zielonej.

(f) „Biała niewolnica”. Zarząd kinematografu „Odeon”, chcąc uprzystępnić szerszej publiczności obejrzenie obrazu „Biała niewolnica”, ze względu na to, iż obraz ten ma właśnie duże znaczenie uświadamiające, ważne, dla tak bardzo narażonej na pokusy handlarzy żywym towarem, sfery robotniczej, urządził jutro i w niedzielę pokazy tego obrazu w kinematografie „Belle-Vue” przy ul. Mikołajewskiej № 40.

Rozpoczynać się one będą o godzinie 2-jej po południu, przy nader niskiej (20 k.) opłacie za wejście.

(a) Plany zatwierdzone. W tych dniach uzyskali zatwierdzenie planów przez piotrkowski rząd gubernialny: Jan i Teofil bracia Sztam oraz August Hein na budowę tkalni mechanicznej w os. Konstantynów przy ul. Sztama pod № 25.

Tow. akc. fabryki anilinowych farb i wyrobów chemicznych Śniechowski i Hordliczka na budowę fabryki farb, lodu sztucznego, laboratoryi i innych budynków fabrycznych w Zgierza.

(a) Na święta żydowskie. Na skutek starań rabina łódzkiego Mayzla — władze wojskowe zezwoliły na wypuszczenie żołnierzy wyznania mojżeszowego z pułków na święta żydowskie do swych rodzin.

(a) Ze stowarzyszenia lokatorów m. Łodzi. Adwokat przysięgły p. Józef Łaski zawiadomił zarząd, iż składa mandatu prezesa.

Zajęto się wyszukaniem odpowiedniego lokalu oraz urzędzenia przy stowarzyszeniu biura informacyjnego.

(x) Ze stowarzyszenia kelnerów. Zapowiedziana na wtorek dnia 18 b. m. w lokalu Mullera zabawa kelnerów z powodów niezależnych od zarządu stowarzyszenia została odłożona na czas nieograniczony.

(a) Sprawy przemysłowe. Spodziewany jest przyjazd grupy przemysłowców irlandczyków do Łodzi z prezesem izby handlowej w Belfaście, Milne Barbour, w sprawach przemysłu lnianego.

(h) Rewizye i aresztowania. Dzisiejszej nocy funkcjonarysze policyi, wraz z agentami wydziału śledczego, dokonali rewizyi w niektórych domach w obrębie VI cyrkułu. Aresztowano kilkanaście osób.

(x) Ruch chorych. Ruch chorych w Łodzi, w szpitalu miejskim dla chorób zakaźnych i gorączkowych za czas od 3 do 9 października r. b. przedstawia się jak następuje. W dniu 2 b. m. chorych na ospę było 6 osób, przybyło w ciągu okresu sprawodawczego 5, wypisała się 1, pozostało chorych 10; na szkarlatynę było 32, przybyło 6, wypisało się 6, pozostało 32. Razem chorych zakaźnych pozostało w szpitalu osób 42.

(a) Związki dziewczyzny, mającej około 18 lat znalazłono we środę ubiegłą w stawie przy drodze wiodącej ze wsi Nowe Chojny do osady Rzgowa.

Sądząc z odzieży, denatka należała do sfery względnie zamożnej.

Przy zwłokach nie było żadnych dowodów legitymacyjnych, mogących stwierdzić osobistość denatki.

Na bieliźnie wykryto dwa monogramy „A. B.” i „T. W.”.

Sledztwo wdrożone przez straż ziemską powiatu łódzkiego, dotychczas nie ujawniło, kto jest denatką, czy uległa wypadkowi, czy popełniła samobójstwo, czy też padła ofiarą zbrodni.

Na bieliźnie znaleziono dość znaczne ślady krwi, co nasuwa przypuszczenie, że dziewczyna mogła ulegnąć gwałtowi, poczem utopiono ją, dla zatarcia przestępstwa.

Sekeya zwłok da może wskazówki w tym względzie.

(x) **Ze straży.** W niedzielę, dnia 16 października, o godzinie 7 rano ćwiczenia I oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

— W poniedziałek, dnia 17 października, o godzinie pół do 7 wieczorem, ćwiczenia III oddziału łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym tegoż oddziału.

(a) **Szkarlatyna.** Zmarł na szkarlatynę, w domu przy ul. Składowej nr. 13: 4 letni syn właściciela domu i 3 letni syn robotnika, Pawła Kolety.

(a) **Aresztowanie.** Straż ziemską pow. łódzkiego aresztowała wczoraj w lesie zgierskim 17-letniego chłopca z pistoletem w ręku. Zatrzymany nie umiał wytłumaczyć, skąd broń dostał. Przeprowadzono go do aresztu policyjnego.

(a) **Kradzieże.** Z mieszkania Harsza Bergera, przy ul. Mikołajewskiej, skradziono różne rzeczy, wartości około 90 rb.

— Do lokalu Mordki Piata (Kamienna 14) wtargnęli za pomocą włamania złodzieje i skradli różne wartościowe rzeczy i jego paszport, wydany przez magistrat Opoczna, gub. radomskiej.

— Z kantoru Lejzora Aszkinaasa, przy ul. Południowej nr. 15, skradziono gotówką 400 rb., oraz paszport, wydany na jego imię z pow. bielskiego, gub. grodzieńskiej, dnia 19 sierpnia 1910 r. za nr. 301.

(p) **Pogotowie ratunkowe** wczoraj pomiędzy innymi zywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległy cztery osoby, z których jedną odwieziono do szpitala Aleksandra, jedną odesłano do Przytułku noclegowego na ul. Cmentarna.

— Na podejrzane kurcze żółdka zapadła jedna osoba.

— Na ul. Widzewskiej nr. 43 Chalm Silberberg, syn stolarza, lat 3, wypadł z okna II piętra i tak szczęśliwie, że tylko się potłukł i okaleczył czoło.

## SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

(x) **Teatr łódzki A. Zelwerowicza.** (Cegielniana 63) Z kancelaryi teatru komunikują nam:

— Próby z „Pieśniarzy” Andrzeja Marka dobiegają końca. Interesujące wznowienie dyrekcya przygotowuje na jutro. Udział w sztuce przyjmuje niemal cały personel artystyczny z pp. Zelwerowiczem i Jaraczem w rolach głównych.

— Równocześnie z „Pieśniarzami” idą próby z „Kupca Weneckiego” — jednej z najlepszych komedii Szekspira. Dyrekcya przygotowuje się z całą starannością do wystawienia arcydzieła, które, bogato ilustrowane muzyką i śpiewami włoskich canzonett, będzie prawdziwą ucztą dla wielbicieli genialnego Anglika.

(x) **Teatr popularny A. Mielewskiego.** (Konstantynowska 16). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

Dziś w piątek ukaże się po raz ostatni sztuka Henryka Ibsena p. t. „Podpory społeczeństwa” poczem zejdzie na jakiś czas z repertuaru, aby ustąpić miejsca wspaniałemu dramatowi „Potęga ciemnoty” do którego dyrekcya przygotowuje nową wystawę w kostymach i dekoracjach.

Autor sobotniej premiery Lew hr. Tolstoj skreślił swój dramat z niezwykłym talentem, ukazując nam psychologię tych ciemnych mas, do których nie dotarł jeszcze promień oświaty; poszczególne sceny pełni grozy i potęgi talentu wielkiego rosyjskiego pisarza, który kończy sztukę wielkim akordem ekspiacji.

W sobotę popołudniu dla młodzieży po najniższych cenach wesoła krotoczwila w 5 aktach M. Bałuckiego „Gęsi i gąski” wieczorem zaś ukaże się po raz pierwszy na polskiej scenie wspaniały dramat wielkiego rosyjskiego pisarza Lwa Tolstoja „Potęga ciemnoty” z nową wystawą.

Nazwisko autora zbyt dobrze znane, aby rozpisywać się o jego talencie.

(x) Z „Lutni”. T-wo „Lutnia” urządza w nadchodzącą niedzielę, w sali swego lokalu (Piotrkowska 108) „podwieczorek muzyczny”.

W programie czynny udział wezmą jako soliści: pp. Kazimiera Sliwerska (śpiew), Bogumił Teszner (wielonozella) i Edward Kulisz (monologi).

Chór męski „Lutni” pod batutą dyr. Alojzego Dworzaczka wykona pieśni Moniuszki, Gounoda i Paciusa.

Drugą część programu wypełni kom. jednoktowa B. Gliszczyńskiego „Inteligent”, w wykonaniu członków „Lutni”.

Podwieczorek rozpocznie się o g. 5 po południu.

(f) **Wielki koncert.** Bardzo ciekawy artystyczny wieczór muzyczny odbędzie się w nadchodzącą środę w sali koncertowej Vogla przy ulicy Dzielnej № 18.

W dniu tym wystąpi w Łodzi na estradzie nadzwyczaj utalentowana śpiewaczka solistka p. Adela Comte Wilgocka.

P. Comte-Wilgocka, obdarzona jest głosem dźwięcznym, umiejętnie w modulowaniu przystosowanym do nastroju melodii. Podczas licznych swoich występów umiała zdobyć sobie uznanie krytyki i publiczności.

Drugą solistką tego wieczoru będzie pianistka p. Zofia Bersteinówna. Młoda artystka posiada świetną technikę, dużą ekspresję uczuciową i wielką słodycz we frazowaniu.

Bilety na ten interesujący koncert można nabywać już od dzisiaj w kasie sali koncertowej.

## TEATR POPULARNY.

„Druzba”, komedia w 3-ach aktach M. Bałuckiego.

Wystawiona we wtorek ubiegły w teatrze popularnym, na korzyść budowy kościoła św. Stanisława Kostki, trzyaktowa komedia pod tytułem „Druzba” jest ostatniem dziełem scenicznym Michała Bałuckiego, którego komedye, w drugiej połowie zeszłego stulecia, stanowiły lwią część repertuaru oryginalnego naszych teatrów.

Czy dyrekcya teatru popularnego dobrze zrobiła, wystawiając najslabszy utwór zasłużonego dla sceny polskiej komedyopisarza, sprzeczać się z nią o to nie będziemy, poprzestając jedynie na zaznaczeniu, że w dorobku scenicznym Bałuckiego jest sporo sztuk zbudowanych o wiele lepiej od „Druzby” i zastępujących na wznowienie, można więc było tę najmniej udolną komedję pozostawić na półkach biblioteki teatralnej.

Przyznać wszelako wypada, że pomimo banalnej intrygi i słabej faktury, „Druzba” posiada wiele zalet, cechujących talent Bałuckiego; więc komizm w sytuacjach, działający sam przez się, szczerzy i zdrowy humor oraz całą galerję typów, coprawda o rysach grubych, często wpadających w karykaturalność, ale dobrze podpatrzonych i szczerze komicznych.

Fabula nadzwyczaj prosta, nawet błaha, polega na efektach miłosnych dwóch akademików do pięknej piekarczanki. Rzecz dzieje się w środowisku mieszczan krakowskich.

Dzięki wybornej reżyserji, tudzież grze pełnej wyrazu całego niemal zespołu, publiczność bawiła się doskonale. Salwy szczerego śmiechu rozlegały się na sali widzów bezustannie, przy akompaniamencie rześzystych oklasków. Z dużej obsady szczególnie wyróżnić i silnie podkreślić należy grę p. Bartoszewskiego w roli Mączkowskiego, znakomicie przeprowadzoną, oraz grę p. Bartoszewskiej w roli Onufrowej, utrzymaną w tonie umiarkowanym, a jednak niezwykle wyrazistą. Nie mniej na wyróżnienie zasłużyły panie: Sielska, Kethczówna, Różańska i Zarembianka, tudzież panowie: Orłowski, Bzowski, Rydzewski i Kiernicki.

St. Łapiński.

## Depesze kondolencyjne z Łodzi.

Lwów — Koło artystyczno-literackie.

„Geniuszowi poetyckiemu, sercu najtkliwszemu i ideałom wzniosłym Wielkiej Zmarłej hołd składa — Łódzkie Towarz. Krzewienia Oświaty.”

## Z KRÓLESTWA.

Katastrofa na odnodze Brzeskiej. Na odnodze stacyi Mrozy wydarzyła się katastrofa rozbicia

pociągów towarowego i osobowego. Wagony towarowe, które wpadły na pociąg, wszystkie uległy rozbiciu i wykołajeniu, zaś w pociągu osobowym wykołaj się parowóz, wagon bagażowy rozbity na drobne drzazgi, a następny wagon klasy 3-iej również został zdruzgotany.

Pomiędzy pasażerami wszczął się popłoch, płacz i lament, na szczęście nie było ich wielu, nie obeszło się jednak bez ofiar.

Ogólnemu potłuczeniu, oraz złamaniu ręki i nogi uległa pasażerka Dąbrowska, córka pracownika tejże kolei ze stacyi Warszawa Brzeska; inne pasażerki odniosły lżejsze obrażenia. Ze służby potłuczeniu uległ konduktor bagażowy Łukaszewicz.

Poszkodowanych przewieziono do szpitala praskiego. Stan ich zadowalający.

Komunikacja na razie uległa przerwie.

Niema miesiąca, aby na kolejach nadwiślańskich obyło się bez katastrofy.

## Echa zbrodni

na Jasnej Górze.

### Uspokojenie.

Zarówno w mieście jak i w klasztorze daje się zauważyć ogólne uspokojenie umysłów i przesilenie w sensacyjności sprawy. Sledztwo, przybrawszy tok prawidłowy, stwierdza, że sprawa Macocha ma coraz mniej związku z kradzieżą klejnotów w cudownym obrazie.

### Protest paulinów.

Biskup Zdzitowiecki ogłosił instrukcję dla zakonników.

Paulini założyli przeciwko instrukcyi protest, oświadczając, że gwałci ona ich regułę, której zmiana nie jest zależną od duchowieństwa świeckiego.

Powołują się na pewne dyspensy, udzielone paulinom Jasnogórskim przez Stolicę Apostolską przed laty, ustanawiając obecny ich charakter, który jest możliwy do pogodzenia z regułą świętego Pawła.

Nad usunięciem rozluźnienia w życiu zakonem pracowali sami, a rozluźnienie nastąpiło skutkiem niezwykłych warunków, w jakich paulini na Jasnej Górze od roku 1867, to jest od kasaty zakonów się znajdowali.

Ulgi niejaki, uzyskane w ostatnich czasach, pozwoliły na rozwinięcie klauzury, co też paulini zaczęli uskuteczniać.

Za czyn zbrodniczy jednostki ogół nie może odpowiadać i zgromadzenie paulinów, potępiając ów niesłychany w ich tonie czyn, z całą uległością poddaje się duchowemu nakazowi biskupa co do odprawienia pokuty, która leżała również w ich intencji.

To, co się stało, uważają za znak, że wszelkie zboczenie od reguły prowadzi do naigorszego zła, lecz sanacja do nich samych należy.

Dziękują biskupowi za pożyteczne rady, ale przy autonomii i tradycyi zakonnej muszą obstawać, oraz po dawnemu podlegać temu prawu kanonicznemu, które wogóle w Kościele katolickim zakonami rządzi.

Takie są motywy protestu paulinów.

Łączności zbrodni morderstwa ze zbrodnią świętokradztwa paulini zaprzeczają.

### Instrukcja biskupa.

Instrukcja biskupa, doręczona zakonnikom zawiera jedenaście punktów, w których brzmienie jest następujące:

Klucze od zakrystyi, stypendya mszalne i wszystkie wota znajdować się będą pod opieką komisarzy biskupich, na których czele stoi obecnie ks. kanonik Michalski;

kompanie pataików wprowadzać będą do świątyni Jasnogórskiej księża świeccy;

paulini nie mogą odprawiać mszy przed ołtarzem w Obrazem w kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej;

ofiary z puszek doręczane będą przeorowi za pokwitowaniem;

wypłat dokonywać będzie przeor osobiście; nie wolno jest ani w mieszkaniach służby ani w innych ubikacjach klasztornych, słowem w obrębie murów jasnogórskich udzielać nocle-

gów osobom nie należącym wyłącznie do personelu klasztornego;  
zabroniono wchodzić poza klauzurę komukolwiek z osób obcych;  
Komisaryat biskupi upoważniony został do czynienia innych stosownych zarządzeń.

**Poddanie się woli biskupa.**

Paulini, po doręczeniu biskupowi Zdzitowieckiemu protestu piśmiennego, rozmyślili się i poddali się woli biskupa, zgadzając się, aby komisaryat z księży świeckich rządził Jasną Górą do ukończenia procesu.

\*

Od jutra o. Bernard Łubieński, redemptorysta, rozpocznie z paulinami rekolekcyje, które trwać będą dni dziesięć.

\*

J. E. ks. Biskup oświadczył, że paulini na Jasnej Górze pozostaną.

W poniedziałek biskup Zdzitowiecki udaje się do Warszawy, celem odbycia narady z klerem w sprawie jasnogórskiej.

**Podejrzana osobistość.**

Z Podgórzca pod Krakowem doniesiono policji krakowskiej, że wczoraj wieczorem w restauracji Sikorskiego zjawił się jakiś człowiek, przypominający zewnętrznym wyglądem Stanisława Żaloga.

Widocznie znużony i wyczerpany pieszą wędrówką gdyż był bardzo zablocony, człowiek ów, kazał sobie podać wina.

Spostrzegłszy na sobie spojrzenia obecnych w gospodzie, zaczął się kręcić niespokojnie, następnie wyjął pieniądze rosyjskie i chciał zapłacić. Gdy go spytano skąd ma pieniądze rosyjskie, odpowiedział:

— To od Macocha.

Pozostawiwszy na stole 50 kop., odszedł spiesznie, nie czekając reszty.

Zawiadomiona o tem zaiscju policja w Podgórzu zarządziła poszukiwania za tajemniczym gościem, wszelki jednak ślad jego narazie zginął.

**Znalezienie korony.**

Wieczorna wtorkowa wiedeńska „Neue freie Presse“ donosi:

W Szreniawie pod Proszowicami, gdzie przed kilku dniami aresztowano Krzyżanowską, znaleziono porzuconą koronę, skradzioną z cudownego obrazu częstochowskiego. Na koronie znaleziono kilka drogich kamieni.

W środowym ranym numerze tego pisma, krakowski korespondent uzupełnia powyższą wiadomość następującymi szczegółami:

„Między wykopaniami w Szreniawie pod Proszowicami kosztownościami, które tam zakopane zostały przez Macocha i jego kochankę znajduje się także złota korona z Cudownego obrazu. Jak wiadomo, Papież wzamian za skradzioną nadesłał nową. Zrabowana korona przedstawiała wartość kilkuset tysięcy koron. W znalezionej koronie brak najcenniejszych brylantów. Brylanty te zostały prawdopodobnie sprzedane przez Macocha i jego współników“.

Wiadomość ta, niezwykle sensacyjna, jak widać z wyżej podanych szczegółów, nie odpowiada rzeczywistości.

Zadnych kosztowności, rzekomo zakopanych w Szreniawie nie znaleziono, a to z tej chociażby racji, że nikt tam niczego nie szukał.

Po odwiezieniu przez p. Zajęzkowskiego depozytu Macocha do naczelnika powiatu miechowskiego krążyła w Miechowie i Proszowicach pogłoska o znalezieniu jasnogórskich kosztowności, w Szreniawie.

Widocznie echa tej nieprawdziwej pogłoski doszły do uszu korespondenta wiedeńskiej gazety i tą drogą dostały się na szpalty tego dziennika.

**O. Izydor.**

Błada twarz w czarnych okularach, postawa bynajmniej nie znamionująca pozeracza serce niewieści, oto postać o. Izydora Starczewskiego, wymokła, niesympatyczna. A jednak ten paulin, jak się okazało z listów, zabranych w jego celi i u krewnych, miał liczny poczet wielbicielek wśród kobiet w Częstochowie. Oczywiście większość ich to szukające chyba wrażeń w stosunku z zakonikiem, gdyż, jak dotychczas, policja, idąc za wskazówkami z owych listów, dokonała rewizji głównie u prostytutek zawodowych.

Ale miał też o. Izydor znajome i w lepszym rodzaju. Do rzędu takich należała pasierbica muzykanta Jasnogórskiego, Malca. Powiadają, że gdy zbyt skandalicznie zwracano uwagę na znajomość Izydora z ową panną i groziło to następstwami, Izydor uciekł się do takiego samego sposobu, jakiego wypróbował Damazy. Nie siląc się bynajmniej na oryginalność, skopiował przyjaciela i powtórzyła się komedia wydania za męża za rodzzonego brata o. Izydora. Jest nim jakiś urzędnik w Kole Dyonizy Starczewski, u którego w tych dniach dokonano właśnie poszukiwań.

Ślub Dyonizego z Malcówną odbył się w lipcu. Dyonizy otrzymał wyprawę i aby ją mieć w czym zabrać do Kola, nakupił rogoży. On to właśnie z teściem był u kupca Potoka i przyniósł rogoże na Jasną Górę.

Było to w czasie zamordowania przez Damazego brata Waclawa Macocha. Kiedy więc dojrzała myśl ułożenia trupa w sofie i wywiezienia go pod Zawady, szukający rogoż do opakowania sofy Stanisław Żalóg prawdopodobnie od Izydora otrzymał wskazówkę, że Dyonizy ma ich aż nadto. Żalóg udał się do mieszkania Malca i wziął kilka rogoż, którymi opakował sofę z trupem Waclawa Macocha. Izydor więc, według tych poszlak, wiedział również bardzo dobrze o zbrodni morderstwa konfratra, a kto wie, czy razem z nim planu morderstwa nie układał?

**TELEGRAMY.**

**Paryż, 13 października. (Wl.)** Robotnicy kolejowi na drodze Paryż Lyon Mediterranée, na drodze wschodniej, oraz orleańskiej, a prócz tego urzędnicy i funkcjonariusze kolei miejskiej (Métropolitain) w Paryżu, robotnicy miejskich zakładów elektrycznych, nakoniec mularze—postanowili przystąpić do strajku ogólnego.

**Paryż, 13 października. (Wl.)** Cała Francja stoi w przededniu zupełnego zastoju w komunikacji. Środki, mające zapobiedz strajkowi powszechnemu, zawiodły. Wojska i oddziały saperów, minerów i t. d. mogą tylko w małej części utrzymać ruch na kilku liniach.

**Paryż, 13 października. (Wl.)** Briand oświadczył dziennikarzom, że, jego zdaniem, zmowa ma wyłącznie charakter rewolucyjny, a ogłoszona została w chwili, gdy rząd zapośredniczył porozumienie między robotnikami, a zarządami kolejowymi.

Organy socjalistów i kombitów stoją po stronie strajkujących w nadziei, że wywołają przesilenie ministeryalne.

Inna prasa energicznie podtrzymuje rząd i domaga się kroków stanowczych.

**Paryż, 13 października. (Wl.)** Syndykaty kolejowe wycofały z banków swoje majątki w obawie, że rząd obłoży je konfiskatą.

Rząd wpływa na zarządy kolejowe aby podwyższyły płace wzamian za co upoważnione będą do podwyższenia tariff transportowych.

Briand nazwał strajk „zbrodniczym przedsięwzięciem, pełnym gwałtów, nieporządków“ i za powiedział „straszliwe represye karne“.

Briand twierdzi, że wraz z Vivianim był by wymógł ustępstwa na zarządach kolejowych, ale nie czekano na skutki tego pośrednictwa.

Dziś dziennik urzędowy ogłosił powołanie wszystkich kolejarzy na 21 dni pod broń na trzytygodniowe nadzwyczajne ćwiczenia.

**Madryt, 13 października. (Wl.)** Rząd w obawie, by się kto z Portugalii nie przemieścił na terytorium hiszpańskie, stara się wszelkimi sposobami, aby do tego nie dopuścić, a mianowicie: część armii została postawiona na stopie wojennej; granica portugalska jest pilnie strzeżona na całej linii; w wielu miejscowościach uwięziono osoby, podejrzane o agitację w kierunku przewrutowym.

**Wiedeń, 13 października. (Wl.)** Rozchodzi się pogłoska, że minister Billński przy pomocy węgierskiego ministra skarbu, zamierza wywołać przesilenie gabinetowe, mające na celu upadek prezesa ministrów Bienertha, którego stanowisko chce sam zająć.

**Wiedeń, 13 października. (Wl.)** Cesarz Franciszek Jozef w mowie tronowej z okazji otwarcia delegacji, stwierdził i podniósł wysoko znaczenie i ważność trójprzymierza.

Członkowie delegacji, przytomni podczas wy, przejęci byli podziwem nad siłą i ożerstwą sędziwego monarchy.

**Wiedeń, 13 października. (Wl.)** „Neue freie Presse“ wyraża, z niemieckiego stanowiska, niezadowolone z ostatniej mowy Głabińskiego, zwróconej przeciw polityce cesarstwa niemieckiego.

Zdaniem tego organu, Głabiński nie uznał stanowiska Niemiec i poparcia dyplomatycznego z tej strony podczas ostatniego kryzysu w epoce okupacji przez Austryę Bośni i Hercegowiny.

**Z ostatniej chwili.**

**Paryż, 14 października. (Wl.)** Energiczna postawa rządu i wczorajsze zaaresztowanie głównych przywódców spowodowało osłabienie ruchu strajkowego.

Nadzieja, że prowincya okaże w całej pełni solidarność z Paryżem, zawiodła. Najjaskrawiej uwydatniło się to w Lille, gdzie na 3,500 pracowników kolejowych tylko 40-tu usłuchało wezwania komitetu strajkowego.

**Paryż, 14 października. (Wl.)** Na niektórych drugorzędnych liniach kolejowych ruch od dzisiaj rana jest normalny; komunikacja z Niemcami w dalszym ciągu przerwana.

**Lizbona, 14 października. (Wl.)** Tłum jeszcze ciągle panuje na ulicach i dopuszcza się najrozmaitszych nadużyć. Najwięcej cierpią na tem kościoły i duchowieństwo.

Z powodu rozpuszczonej złośliwie pogłoski, że jezuita rzucił w Pantanillo bombę, klasztor zrabowano, przyczem rozgrywały się straszne sceny dzikiego rozpasania.

Rząd uformował nową milicję miejską z żołnierzy marynarki, którzy nie łączą się z tłumem i usmierzają z powodzeniem zaburzenia.

**Kopenhaga, 14 października. (Wl.)** Wczoraj wieczorem z powodu szalejącej burzy zatonał u brzegów Danii transportowy okręt niemiecki „Zofia“. 6 marynarzy i kapitan utonęło.

**Bukareszt, 14 października. (Wl.)** Wczoraj wieczorem minister wojny generał Kranicenu uległ smutnemu wypadkowi; kiedy wracał z rodziną z manewrów, wiozący go samochód spadł do rowu. Minister ma złamane dwa żebra i ciężką ranę na głowie, żona jego złamała również dwa żebra, oraz córka obojczyk.

**Londyn, 14 października. (Wl.)** Wczoraj do godz. 8 wiecz. przybyło zaledwie 10 osób z Paryża.

Dzisiaj w nocy pomiędzy Paryżem a Calais pociągi zaczęły kursować normalnie.

**Kronika antialkoholowa.**

O wpływie alkoholu na pamięć ogłosił świeżo ciekawą pracę, opartą na mozołnych, siedmiomiesięcznych własnych doświadczeniach, profesor psychiatryi przy uniwersytecie w Krystyanii, dr. Ragnar Vogt. Stwierdził on z całą dokładnością, że nawet drobne dawki alkoholu, np. 15 gr. t. zn. tyle mniej więcej, ile zawiera pół litra piwa, osłabiają stanowczo pamięć, utrudniając np. uczenie się wierszy na pamięć itd. Po użyciu 30 gr. alkoholu naczeto pamięć była nawet przeszło o połowę gorsza. Oprócz tego zauważył także dr. Vogt, że to, czego nauczył się pod wpływem alkoholu mniej silnie tkwiło mu w pamięci t. zn. że znacznie łatwiej to zapominał.

**SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE**

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
13/X 1 pp.	743.1	+19.4	66	Pd 1	Z dnia 13/X
13/X 9 w.	744.0	+14.3	86	Pn Z 3	Temperatura max. +19.7
14/X 7 r.	752.1	+ 3.0	88	Pn Z 3	min. +9.0 Opadu 0.0

W niedzielę, dnia 16 października, w drugą bolesną rocznicę śmierci ukochanego męża mego

s. † p.

# Karola Hugona Kaatza

w kościele św. Krzyża odprawione będzie nabożeństwo żałobne o godz. 9 i pół rano, na które zaprasza w nientulonym żalu

**ŻONA I RODZINA.**

2743

## Ostatnia poczta.

— O bezrobociu kolejowym z Paryża donoszą:

Na odbytem w dniu wczorajszym posiedzeniu rady ministrów, uchwalono zaarrestować 22 przywódców strejku z oskarżenia o podleganie nienawiści klasowej i podburzanie do bezrobocia masowego.

— Prefekt policji, Lépine, wydał swym podwładnym funkcyjnym surowe rozkazy co do rozciągnięcia ścisłego nadzoru nad zachowaniem się „apaszów“ (oczółców i bandytów paryskich), zachodzą bowiem obawy, że w Paryżu wynikną poważne rozruchy.

— Mnożą się oznaki, zapowiadające udział w bezrobociu dalszych grup pracowników. Przywódca robotników, zatrudnionych w przemyśle elektrycznym, głosny Patand (le roi Patand), doręczył wczoraj prefektowi departamentu Sekwany ultimatum, w imieniu syndykatu pracowników w

zakładach elektrycznych. W razie odmowy co do polepszenia warunków pracy i podwyższenia pracy zarobkowej, rozpocznie się w Paryżu również strejk elektryczny. Paryż zostanie bez światła.

— „Ag. Havasa“ donosi z Lizbony: Rząd zamierza zaprowadzić obowiązkową służbę wojskową. Władze cywilne rozpoczęły już inwentaryzację zakładów rangijnych i obejmują je w posiadanie. Dzienniki monarchistyczne znowu wychodzą i pisane są w tonie umiarkowanym. Niektóre z nich uznały republikę. Gwardya municypalna została zreorganizowana.

— Papież polecił nuncjuszowi w Lizbonie, aby uznał republikę portugalską, jeżeli rząd tamtejszy zagwarantuje wolność kościoła.

— Z Insbrucku donoszą, że konserwatywny poseł sejmowy, Flakberger, został zamordowany w Westendorf, gdzie znaleziono jego trupa.

Policja przypuszcza morderstwo z politycznych motywów.

— Z Aten donoszą, że gabinet Dragumisa podaje się do dymisji. Przypuszczają, że Venizelos podejmie się misji utworzenia nowego gabinetu.

## Obrobne ogłoszenia.

**A.A.A.** Bonypolki inteligentno potrzebne zaraz. Biuro Kaczorowskiej. Nawrot 2. 6889 3 1

**A.A.A.** Zaraz do sprzedania iustro i stoliczek. Wiad. codziennie w południe i wieczorem od 7 ej. Przejazd 48 m. 12. 6509-4-3

**A.A.** Urzędnik, obeznany gruntownie z wszelkimi czynnościami biurowymi, obejmie jakiegokolwiek zajęcie, za małym wynagrodzeniem, mając wolny czas, już od godz. 3 po południu. Łaskawe oferty w Admin. „Rozwoju“ pod lit. B. Z. W. 6243d

**A**gent odpowiedzialny potrzebny. Oferty „K. 1500“ w Administracji „Rozwoju“. 6853-2-2

**A**dwokat, Warszawa, Wileza 18. Sprawy karne, cywilne. Porady. Przyjmuje do 11 ej-5-7 pop. Niezależnym następstwem. 5208-30

**C**hełabym wyczytać się piwa na maszynie systemu Hammond. Oferty sub A. Z. w Administracji „Rozwoju“ 6848-3 3

**D**o sprzedania domek murowany z placem przy ul. Łącznej (Nowe Chojny). Wiadomość w Hotelu „Victoria“ u portjera. 6709-6e 3

**D**o wynajęcia od 1 stycznia 1911 roku sklep narożny z przyłączonym mieszkaniem po piwarat, róg Benedykta i Lipowej. Wiadomość na miejscu u gospodarza. 6877-3-1

**F**ilia piekarska do sprzedania z powodu zmiany interesu. — Ul. Zielona 59 6814-3-3

**J**est do odstąpienia interesu agencji biurowo-handlowej, dobrze wprowadzony, dający rocznego dochodu do 3-ch tysięcy rubli. Gotówka potrzebna 2,500. Oferty składać w administracji „Rozwoju“ pod „Interes“. 6876-2-1

**K**upię dobrze zbudow., ciepły i suchy dom (6 pokoiów), z zabudow. gospodarskim i 1-4 morgów ziemi, w okolicy Rudy Pabj., Zgierz, blisko tramwajów, lub kolei Fabr. Łódzkiej. Oferty z ceną: „Rozwój“ — Z. B. 3675-3-3

**L**okaj z dobrymi świadectwami poszukuje miejsca. Przejazd № 4 m. 3. 6822-3-3

**M**amkę zdrową ze wsi oraz wiele innej służby poleca kantor sług, Piotrkowska 92. 6868-3-2

**M**aszyny do szycia bębnowe sprzedam tanio. Aleksandryjska 34 róg Franciszkańskiej. 6641-6-6

**N**iania z szyciem i swoją maszyną, władająca językami polskim i rosyjskim, poszukuje zaraz miejsca. Mikołajska 40 u stróża. 6895-1

**N**auczycielka z patentem szkół początkowych poszukuje posady i korepetycji. Wiadomość ul. Główna 38, m. 14. 3638-d

**P**otrzebna zaraz sklepowa, obznajmiona w interesie rzeźniczym. Widzewska № 127. 6831-3-3

**P**otrzebni są stolarze zdolni. Ul. Rokicińska № 47 6658 6cps4

**P**rzyjmę dwie przyzwolone panienki na mieszkanie. Ulica Orła 5-13 6873-2-2

**P**otrzebne zaopie do szycia bielizki Zawadzka 26. 6852-2-2

**P**okój z meblami lub bez i wspólny z całodziennym utrzymaniem dla panienki. Tamże obłady. Kamienna 22, parter, front. 6836-3-2

**P**rzyjmuję suknie damskie i dziecinne. Piotrkowska № 133 m. 4 oficyna 6826-4-2

**P**oszukuję zaraz pokoju z kuchnią między ulicami Karola a Zawadzka, Widzewska a Wólczańska. Wiadomość listowna: Piotrkowska 116 m. 6. 6883-1

**P**otrzebni chłopcy i slusarz do zakładu slusarskiego Nawrot № 45. 6894-3-1

**P**racownia sukien „Bronisławy Wandy“, Główna 50. Wykonują roboty gustowne i niedrogo 6887-6psp-1

**P**rzybiłaka się kosa. Odebrać można: Ceglana № 65, u stróża 6881-2-1

**S**ubjekt fryzjerski oraz pomocnik na soboty i niedziele potrzebni zaraz. Kątna 32. Teodor Szybiło. 6839-3-2

**S**klep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania lub urządzenie sklepowe. Ulica Aleksandrowska № 107. 6863-2-2

**S**klep spożywczy z pewną klientelą i przyszłością zapewnioną do sprzedania zaraz. Obrót tygodniowy 800 rubli. Kapitał potrzebny do 3,000 rubli. Oferty w Administracji „Rozwoju“ pod lit. M. D. 6869-2-2

**S**klep spożywczy i budka do węgla tanto do sprzedania zaraz albo samo urządzenie z powodu choroby. Radogoszcz, ul. Krzyżowa № 9. 6880-1

**S**zata dębowa jasna mało używana okazynie do sprzedania. Widzewska 127-18. 6888-2-1

**S**klep kolonialno-dystrybucyjny sprzedam zaraz, lub samo urządzenie, z powodu wyjazdu. Bałuty, Franciszkańska 42. 6896-3-1

**U**meblowane pokoje z elektr. światłem, wanną i wygodami, może być z całodziennym utrzymaniem, poleca tanio J. Wituski, Wschodnia 57. 6878-3-1

**Z**aginał młody wyżeł, masek brązowej. Znalazca raczy doprowadzić go za nagrodą na ulicę Rokicińską 82 w Widzewie. 6892-1

**Z**dolna starsza panna poszukuje zajęcia w pracowni. Oferty „Rozwój“ pod „Zielona“. 6867 3 2

### Zagubione dokumenty.

**S**tefania Rzeźniczak zgubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki I. K. Poznańskiego. 6815-3-3

**T**omasz Dworak zagubił paszport, wydany z gm. Woźniki, pow. piotrkowskiego. 6882-3-1

**W**ładysław Mucha zagubił paszport, wydany z gminy Wólki pow. lubelskiego 6855-3-2

**W**alerya Okupska zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Poznańskiego. 6854-3-2

**Z**aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Millera i Zajdla na imię Henryka Zawadzkiego. 6851-3-2

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Józefa Szatana, wydany z fabryki Leonarda. 6882-3-2

**Z**aginał paszport na imię Maryanny Chełmek, wydany z gminy Dzbanki, powiatu Łaskiego 6871-3-2

**Z**aginęła karta od paszportu na imię Antoniego Marczyka, wydana z fabryki Grobmana. 6801-3-3

**Z**aginał paszport na imię Wacława Kuczyńskiego, wydany z gminy Podgłębia. 6782-3-3

**Z**aginał paszport na imię Wacława Bryna, wydany z magistratu m. Cieciszowa. 6806 3-2

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Łukasza Przygońskiego, wydany z fabryki Szmyta. 6801-3-3

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Aleksandry Lipert, wydany z fabryki Bracl Zeibert. 6811-3-3

**Z**aginał paszport na imię Maryanny Kowalskiej, wydany z gminy Goszczanów, gub. kaliskiej. 6805-3-3

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Bolesława Osioroda, wydany z fabryki Birnbauma. 6821-3-3

**Z**aginał paszport na imię Franciszka Dobskiego. Znalazca uprasza się o oddanie paszportu do policji 6844-3-3

**Z**aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Juliusza Helzla na imię Stanisława Andrzejczaka. 6842-3-3

**Z**aginęła książeczka legitymacyjna, wydana z magistratu m. Łodzi na imię Stefana Tomaszewskiego. 6835-3-3

**Z**aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Juliusza Helzla na imię Stanisława Kaczmarka 6886-3-1

**Z**aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Sz. Rosenblatt na imię Antoniego Umiańskiego. 6890-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Józefa Grudziń, wydany z fabryki Lisnara 6808-3-3

**Z**aginęła karta od paszportu na imię Natalii Krebs, wydana z fabryki Karola Benicha, Piotrkowska 105. 6879-1

**Z**aginęła karta od paszportu na imię Rozalii Luba, wydana z fabryki A. Ossera. 6894-3 1

**Z**aginał paszport, wydany z gm. Gałków, gub. piotrkowskiej, na imię Antoniego Stanisza. 6393 3 1

**Z**aginęła karta od paszportu, wydana z fabryki K. Bizerta na imię Józefa Kaźmierczaka. 6885-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Aleksandra Buntawskiego, wydany z fabr. Barcińskiego. 6897-3-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Władysława Manikowskiej, wydany z fabryki Dessurmonta. 6808-3-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Józefa Napierały, wydany z fabryki Weff-ra. 6891-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Adama Mielczarek, wydany z fabryki Karola Sztelnerta. 6874-1

**Z**aginał kwit od paszportu na imię Rozalii Kopiarczykowej, wydany z fabr. Alparta 6763 3 1

### Poszukuje się

3-4 tysięcy rubli na 10 morgów z prawami szlacheckimi na I i II hipotece lub do sprzedania pod Łodzią. Blizsza wiadomość: Konstantynowska № 19, w sklepie kwiatowym F. Kuczyńskiego. 2820-3 3

Posiadłość Szadek, w gub. łódzkiej, pod Szeradzem, mam do sprzedania mury które zdjąć się na fabrykę lub młyn parowy, z placem i ogrodem jest moga i dom mieszkalny. Wszystko jest w dobrym stanie. Wiadomość u właściciela w miejscu u Wojciechowskiego. 2689-3 2

## MASŁO

Poleca: Młoczarnia dóbr „Paprolnia“ i „Walewice“ Przejazd № 52. 2701-3-2  
Filie: Piotrkowska 141 i An drzejsa № 26.

**Teatr „Moderne“**  
Dziś NAD PROGRAM nadzwyczaj wielka sensacyjna nowość  
**Obraz niezmiernie interesujący:**  
**Morderstwo w klasztorze.**

## Na pomocnika gospodarza

poszukuje się osoby praktycznej, obeznanej z kołami, i umiejącej prowadzić podręczne książki Oferty składać pod adresem „Gospodarz“ — w Rozwoju 2679 3 3

**ZAPAJCIE „ODOBRIN“**  
Tow. A. L. Spies



Brodek dla radykalnego USUNIĘCIA w kilku dniach ZESTARZAŁYCH odcisków i brodawek.  
Sprzedaż wyłącznie:  
Tow. A. L. SPIESS  
Łódź, ul. Piotrkowska 36 107, telefon 28 25. 1637-16

## Poszukuje dziewczyny

kilka lub kilkunastu wlok ziemi z pierwszej ręki. Wiadomość: Łódź, Piotrkowska 241, sklep. 2655-3-3

**WYKŁADY**  
Wieloletni doświadczenia  
Wieloletni doświadczenia



1778-60

Doświadczony korepetytor przysposabia do wszystkich klas gimnazjum oraz na świadectwa. Wiadomość Dzielna 40, m. 1 od 7-8. 1545

w wyborowych gatunkach na różne ceny. Kupującym do sklepów, pewien procent ustępstwa.

# Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatna. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczna ząb 65 kop. Przeróbka i reparacye sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d137

## Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej

**Dr. St. LEWKOWICZ**  
powrócił.  
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem vibracyjnym.  
Zachodnia 33 (obok Lombar. skc.)  
Przyjmuje od 9-11 i od 6-8 w., w niedziele od 9-3 Dla pań od 5-6 wiecz. 114r

## Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuję od godziny 8 — 10 w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r  
Dla pań osobna poczekalnia.

## Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.  
**Dr. Aronson**  
Akuszerya i choroby kobiece. mieszka obecnie **Pasaż Majera** róg Piotrkowskiej  
Godz. przyjęcia: 9-11 rano i od 5-7 po. w niedziele 11-1 1218r

## Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.  
Sypilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych. Przyjm. od 8-11 rano i od 5-8 w., dla dam od 4-5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746r

## Dr. med. Aleksander FABIAN

Dyrektor Zakładu leczn. „Chojny“ przyjmuje codziennie w Łodzi od 4 — 7 po południu.  
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Ryku) 2251r  
Choroby nerwowe i wewnętrzne.

## Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE. WŁOSOW. WENERYCZNE I MOCZOPĘCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.  
Ul. Południowa № 2.  
Przyjmuje od godz. 8-11 r. i od 4-8 w., panie od 5-6 po poł. 1420r

## Dr. Jan Cadarski

Akuszerya, choroby chirurg. i kobiece przyjmuje do 10 r. 4-6 po poł. Ul. Cegielińska 9 m. 4. 2485

## Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz kliniki wiedeńskiej ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8-12; 5-8; panie 12-1 Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

## Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.  
Przyjmuje od 8-10 i od 4-6 pp WSCHODNIA № 45. 294

## Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE.  
Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3-6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 3218m

## Dr. Michał KANTOR

CHOROBY CHIRURGICZNE.  
Przyjmuje do g. 9 r. i od 6-3 pp Zawadzka Nr. 4. 2930-30 9

## Dr. Fr. Łukasiewicz

Stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowej.  
Choroby żołądka i kiszki, wewnętrzne i dziecięce. Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-6 do 6-9 po poł. 2209r

## Dr. D. HELMAN

powrócił  
Choroby uszu, nosa, gardła i krtani  
Przyjmuje od 10 — 12 rano i od 5 — 7 po poł.  
Mikołajewska 4. Tel. 16-00 2980

## Pracownia lekarska

**Dr. M. Silbarstroma**  
mieszka obecnie przy ul. Cegielińskiej № 36, obok teatru „Uranit“. 2557

## ANALIZY LEKARSKIE.

Wszelkie badania krwi.  
**ZĘBY** sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kauczuka, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacye na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI**, Piotrkowska 92. 381r

# Towarzystwo Cyklistów „UNION”, Oddział w Łodzi.

Plac sportowy „HELENÓW” (Osobne wejście).

W niedzielę, d. 16 października 1910 r., o godz. 2-iej po poł.

# Wielkie wyścigi mistrzowskie

a mianowicie:  
**Bieg o mistrzostwo m. Łodzi na krótki dystans.**  
**Bieg o mistrzostwo klubu.**  
**Bieg o mistrzostwo m. Łodzi dla motorzystów.**  
**Bieg o mistrzostwo m. Łodzi dla piechurów na krótki dystans.**  
**Bieg dystansowy za motorami.**

Ceny miejsc niższe: Passepartout (środek toru) Rb. 1.25. Krzesła przy starcie Rb. 1.50. Trybuna: 1 i 2 rząd Rb. 1, 3 i 4 rząd—75 kop. Taras: 1 i 2 rząd—75 kop., 3 i 4 rząd 50 kop. Wejście—30 kop., dzieci i uczniowie—20 kop.

## KOMISYA SPORTOWA.

Ostatnie wydawnictwa  
**GEBETHNERA i WOLFFA**  
w WARSZAWIE. 2697  
Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Andrejew L. Gubernator. Chrześcijanizm — Kłamstwo. Namaczył z oryginału Bolesław Podlewski.	—80
Askenazy Sz. Dwa stulecia, XVIII i XIX. Badania i przyczynki. Serya druga.	3.—
— Książę Józef Poniatowski (1765—1813). Z 22 ryc. i heliogramów według portr. Grassiego. Wyd. II. w ozdobnej opr.	3.—
— Nowe czasy.	2.40
Bartkiewicz Z. Pse dusze. Nowele i obrazy.	1.20
Grabowski I. Sokół. Komedya heroiczna z czasów renesansu polskiego w 6 obrazach, nagrodzona I-szą nagrodą na konkursie im. J. Słowackiego. Z przedmową Władysława Rabskiego. Z portretem aktora.	1.60
Konopnicka M. Pan Balcer w Brazylii. Poemat. w ozdob. opr. 4, w oprawie w półskórek	3.—
Kubala L. dr. Szkice historyczne. Serya trzecia. Wojna Moskiewska r. 1654—1655.	4.80
Lemański Jan. Noc i dzień. Nowele. Wyd. ozdobne.	2.40
Merezkowski D. Leonardo da Vinci (Zmartwychwstanie Bogów). Przekład Janiny Popławskiej. 2 tomy.	1.60
Nowaczyński A. Wielki Fryderyk. Powieść dramatyczna.	2.—
Ostrowski St. Z gwiazdą mocarza. Powieść historyczna z czasów Księstwa Warszawskiego.	2.—
Piątkowski H. Mistrz Kłębek. Powieść.	1.55
Prus Bolesław. Faraon. Powieść. Wyd. III. 3 tomy.	1.50
Przybyszewski Stan. Dzień sądu. („Synów ziemi“ część wtóra).	3.—
	2.—

Potrzebny jest **gospodarz rolny** na fermę 12-morgową, znający uprawę warzyw. Kandydaci z dobremi rekomendacjami zgłaszać się mogą: Nowy Rynek 5, do właściciela domu 3677-3-3

**WYNAJME**  
na rok cały oddzielny dom suchy i ciepły 4-6 pokoiów z kuchnią i ogródkiem w okolicy Rudy Pab. lub Zgierza, blisko tramwajów; może być przy kolei Fabr.-Łódzkiej. Oferty z ceną: „Rozwój“ — L. N. 2673-3-3

# Nagrode sowita

otrzyma ten, kto przyprowadzi psa lub wskaże gdzie znajduje się, który zaginął 6 października wieczorem o 9-iej. Wyżół rasy ceter duży, maści żółtej, z tabliczką oznaczoną № 125 na stalowym łańcuszku. Na zgłębieniach nóg przednich szersze wycięcia. Piotrkowska № 92, Kautz, fryzjer. Uwaga: Za przywłaszczenie psa wytoczę sprawę sądową. 2631-3-3

## Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacji towarowej Łódź-Fabr. w d. 17 października n. st. 1910 r., o godz. 10 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej Ustawy rosyjskich dróg żelaznych, będą sprzedane z głośnej licytacji nie wykupione przez odbiorców towary, przybyłe za frachtami: Warszawa W. 360536 runi zagraniczny, Jul. Herman i Co., zaliczenie 41 rb.

Na stacji Łódź-Karolew w dniu 20 października n. st. 1910 roku, o godz. 10 rano, cysterna nafty, przybyła za frachtem Groznyj Wik. 45067, wysyłający Towarzystwo Mazut.

W razie, gdyby licytacja w dniach wyżej oznaczonych do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacji Łódź-Fabr. dnia 19 października n. st. 1910 r., o godz. 10 rano i na stacji Łódź-Karolew dnia 21 października r. b. o godz. 10 rano. 2747

**AGATOL** najlepszy proszek 20 i 35 k.  
do zębów pasta 20 k.  
eliksir 30 i 50 k.  
St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12.  
Odnaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczne i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania **dziąseł**. Odnacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni **zęby** od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd.  
Zadać wszędzie! 2607-0



Oryginalne pudełko Pigulek Cauvin'a zaopatrzone są w plombę komorową. 2409-9-3

**Dwa duże frontowe pokoje** razem lub pojedynczo na 3-ciem piętrze, Pasaż Meyera № 10, zaraz do wynajęcia. Wiadomość u stróża. 2739-6-1

**PIANINO** mało używane kupię. Oferty w admin. „Rozwoju“ pod lit. A. A. 2731-3-1

Sobota i Niedziela, 15 i 16 października r. b., od godz. 2 po poł.  
**„BIAŁA NIEWOLNICA“**  
z seryi „Handel żywym towarem“, obraz agitacyjny „Londyńskiego Tow. Ochrony Kobiet“.  
Cena wejścia **20 kop.** na wszystkie miejsca.  
Dla młodzieży sprzedaż biletów wstrzymana.  
Dyrekcya Teatru „ODEON“.

Mikołajewska 40.  
**„Belle Vue“**



# Kurtki

z trwałego szewiotu na wacie Rb. 7.25  
na futrze w najlepszym gatunku Rb. 21.—

# SCHMECHEL i ROSNER

Łódź, Piotrkowska 100.

2685

## Zarząd Drogi Żelaznej Warsz.-Wied.

ogłasza, iż na mocy 84-go artykułu Ogólnej Ustawy dróg żel., na stacji towarowej Łódź-Kaliska, w dniu 4/17 października 1910 r., o g. 10 zrana, odbędzie się sprzedaż z licytacji dwóch partii drzewa sosnowego opałowego, wagi 1456 pud., z przesyłek st. Olewski i Zabołotje, za № 14052 i 3324, wysłanych przez: 1) M. Kartona na okaziciela; 2) H. Grinszeina na imię Jana Krauze. Przesyłka № 14052 obciążona zaliczeniem w sumie 57 rb. 68 kop.

O ile w pierwszym terminie licytacja nie dojdzie do skutku, powtórny termin wyznacza się w dniu 6/19 października 1910 r., o 10-ej zrana.

2737-1

# SALE

urządzone z komfortem są **do wynajęcia** na zabawy, koncerty, bale i t. d. — po cenach przystępnych w Łódzkim Niemieckim Towarzystwie Śpiewaczem, Piotrkowska 243.

Bliższych szczegółów udzieli gospodarz Falkenberg na miejscu.

3522-6

## Paul Hauber, Tolkewitz-Dresden

Zakładanie ogrodów, plantacje szkółek, sadzonki drzew owocowych, jagodowych, alejowych, ozdobnych, iglastych, róż, kwiatów i skład nasion. Sprzedaż kwiatów hurtowa i detaliczna.

Przedstawiciel na Łódź i okolice

ZAKŁAD OGRODNICZY **EINBRODT**, Radogoszcz, Szosa Zgierska.

Odwiedzenie nie obowiązuje do kupna. Katalogi i broszury gratis i franco.

2942

**25 kop.** flakonik perfum francusk. wygodny do noszenia za rękawiczką, w portmonetce lub kamizelce poleca w 20 rozmaitych zapachach. Skład Papieru St. Winiarskiego, Nowy-Swiat 53, w Warszawie. Wysyłka pocztą. 3464-3-3

## !!!Ważne dla panów palących!!!

Skład wyrobów tabaczkowych i gilz

## Józefa Drabikowskiego,

ul. Piotrkowska № 113 w podwórzu 2585

sprzedaje z ustępstwem od 10 do 20%



## Fosfatyna Faliere

przyjemny pokarm najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat, zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia. Ułatwia żawanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.

Sprzedawca w składach aptecznych i aptekach.

Wystrzegać się bezwartościowych naśladowstw. 3420-24-5

## Sapinol

poczwośnie zgęszczony wyciąg z igliwia sosnowego do kąpieli

napędzony na wystawie „Czystość — to zdrowie” medalem srebrnym

poleca **Apteka J. BOBAKOWSKIEGO**

Krak. Przedm. № 59 w Warszawie. W Łodzi, u L. SPIESS i SYN. 1660

### DO SPRZEDANIA

#### wypożyczalnia książek

(Czytelnia), składająca się z około 5-ciu tysięcy tomów w 4-ch językach, treści beletrystycznej i naukowej. Wiadomość: Warszawa. Chmielna 62. m. 1. 3492-3

### Pracownia tapicersko-dekoracyjna

#### Zalesny i Derejski

Łódź, Dzielna 27,

Po długoletniej praktyce w Warszawie i w Łodzi u pierwszorzędnym firm, otworzyliśmy pracownię wszelkich robót tapicerskich. 3368-8-8

### Nauczyciel progimnazjum

przygotowuje do szkół: handlowych, gimnazjum i przemysłowej. Udziela lekcji osobom dorosłym. Władzewska 32, m. 4. Wiadomość od 12<sup>1/2</sup> do 1<sup>1/2</sup>, rano i od 7 — 8 wieczorem. 3568-3-3

Na prowincji jest do odstąpienia

## piekarnia

3615

z powodu wyjazdu — tanio było zaraz. — Wiadomość: ul. Benedykta № 56, w sklepie rzeźniczym.

### Mebłe mało używane

z 5 pokoiów sprzedam za bezcen byle zaraz: garnitur salonowy, otomanę z lustrem i 4 fotole kryte mokkietem, blurko ozdobne męskie z fotelami, zegar saloowy, 2 tremy, obrazy olejne, 2 szafy do ubrania, bielizniarska z lustrem, 2 łóżka z materacami, 1 łóżko z materacem kawalerskim, toaletkę, umywalnię z marmurem, szafka nocne, kredens ozdobny ze szklami, samowarnik, stół, 18 krzeseł, otomanę pluszową, stolik do kart, gramofon, ekran, słupki, parawanik, kredens kuchenny, pralnię domową, lampy, oraz różne drobniactwa. Nawrot № 44 m. 3. 3647

### ZAGUBIONO

2659

świadcstwo zaliczeniowe № 42102 na sumę 108 rb. 10 kop., należące do przesyłki Łódź F.—Pryluki № 449753, wydane mi przez ekspedycję towarową dr. Żel. Fabr. Łódzkiej, którą należy uważać za bezwartościowe **B. Frydman.**



## Mieszkanie,

składające się z 6-ciu pokoiów, kuchni i pokoju kąpielowego, z wszelkimi wygodami na 3-tem piętrze — zaraz do wynajęcia. Ul. Piotrkowska № 35. Wiadomość u sąsiada tegoż domu. 2657-3-2

### Pracownia Damskich Sukien i Kostymów

#### „STANISŁAWY“

Przejazd 48, m. 11,

2-a piętro, wprost schodów. Wykonuje roboty elegancko podług najświeższych żurnali 2419

**E. J. Wihan i S-ka**  
Łódź, Piotrkowska 126, róg Nawrot

W wielkim wyborze gotowe na składzie:

### Konfekcja męska

Ubrania marynarkowe	od rb. 9.50 do 28.—
Palta jesienne	„ „ 15.— „ 30.—
„ zimowe	„ „ 16.— „ 48.—
Kartki	„ „ 10.— „ 18.—
Spodnie	„ „ 3.50 „ 9.—

### Konfekcja damska

Saki angielskie	od rb. 12.— do 42.—
Żakiety z czarn. kastora	„ „ 16.— „ 38.—
„ pluszowe	„ „ 20.— „ 65.—
Spódniczki angielskie	„ „ 3.— „ 20.—
Blazki	„ „ 2.— „ 14.—
Halki	„ „ 1.50 „ 14.—

### Konfekcja dziecienna

Paleta	od 5.— do 12.—	Ubrania aczn.	od 4.30 do 12.—
Ubranka	„ 5.— „ 8.—	Kartki	„ „ 9.— „ 16.—
		Szynele	„ „ 16.— „ 30.—

2595